

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Asiantuntijapyyntö 12.5.2022

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Opetushallitus lausuu esityksestä siltä osin, kun se koskee direktiivin toimeenpanoa opetustoimessa.

Opetushallitus toteaa yleisesti, että se on jo usean vuoden ajan pyrkinyt saamaan korotusta tekijänoikeuslakiin perustuvien kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen varattuun määrärahaan Opetushallituksen toimintamenomomentille [29.01.02 (alakohta 10)]. Selvitysten perusteella teosten kopiointi ja digitaalinen käyttö on viime vuosina lisääntynyt, eikä määrärahataso ole seurannut tätä kehitystä. Eduskunnan valiokuntien myönteisistä kannoista huolimatta määrärahaa ei ole korotettu.

Opetushallitus kannattaa yleisesti hallituksen esitykseen sisältyviä opetustointa koskevia muutosehdotuksia ja niiden tavoitteita. Opetushallitus esittää jäljempänä eräitä kommentteja säännösehdoista.

14 a § Teosten käyttäminen opetuksen havainnollistamiseen

Ehdotuksen 14 a §:n perusteluissa on määritelty opetustoiminnan piiriin kuuluva toiminta. Opetustoiminnan piiriin on todettu kuuluvan myös varhaiskasvatus. Koska varhaiskasvatusta ei yleisesti määritellä opetustoiminnan piiriin kuuluvaksi eikä toimintaa voida pitää pelkästään opetuksena, tulisi varhaiskasvatus selvyyden vuoksi todeta kuuluvaksi säännöksen soveltamisalaan myös säännösten alalla.

Se, onko pykälässä säädettävällä tavalla tarjolla sopimuslisenssiä tai muuta käyttö lupaa, jota ei olisi lainkaan tarjolla tai helposti saatavilla, voi olla vaikeasti tulkittavissa. Opetuksen ja koulutuksen järjestäjät sekä opetushenkilöstö tarvitsevat tämän uuden säännöksen soveltamiseen opetusviranomaisten ja tekijänoikeusjärjestöjen antamaa neuvontaa ja ohjausta. Tämä lisää hallinnollista työtä esimerkiksi Opetushallituksessa. Lisätyön määrää ei ole esityksessä arvioitu.

Koulutusmarkkinoille suunnatun teoksen käsitteen tulkinnan selkeyttämiseksi säännöksessä voitaisiin käyttää muotoilua oppimateriaali ja muu koulutusmarkkinoille suunnattu teos.

Jotta tekijöiden säännöksessä tarkoitettu oikeus korvaukseen toteutuisi myös käytännössä, tulisi tämän uuden korvauserän maksamiseen varata edellä kuvatun tasokorotuksen lisäksi riittävästi määrärahoja valtion talousarvioon.

Esityksen perusteluiden (Vaikutukset julkiseen talouteen) mukaan tähän pykälään sisältyvä uusi korvausoikeutta koskeva säännös tulisi voimaan siirtymäajan jälkeen. Säännösehdoista ei ilmene tällaista siirtymäaikaa.

Lakimies

Olli Korhonen

